

Tapahtumat

TEKSTIJA KUVAT SATU RAKKOLAINEN-SOSSA

YHTEIS- JA SAMANAIKAISOPETUS MONIKIELISEN OPPIJAN TUKENA – Poimintoja kevätkoulutuspäivästä

Suomenopettajat ry:n perinteinen kevätkoulutuspäivä järjestettiin 12.3.2022 virtuaalisesti. Perinteiseen tapaan sää oli aurinkoinen, kuten myös tunnelma. Koko päivän kestäneessä seminaarissa käsiteltiin yhteis- ja samanaikaisopetusta sekä tutkimuksen että käytännön kannalta.

KOULUTUSPÄIVÄN avannut Suomenopettajat ry:n hallituksen puheenjohtaja **Jenni Alisaari** kiitti suomenopettajien keskuudessa vallitsevaa jakamisen ilmapiiriä. Pandemia-aikana kollegojen tuen merkitys on korostunut entisestään. Kun jaksaminen on ollut välillä kovilla, kollegojen avunanto esimerkiksi vinkkien ja materiaalien muodossa on lämmittänyt. Suomenopettajat ry:n piirissä yhteisöllisyys on tapahtunut sekä livenä että etänä muun muassa seminaarein, Facebook-kitse ja pedagogisissa verkkokahviloissa. Ajankohtaisimpana asiana Alisaari toi esiin Ukrainan tilanteen, jossa yhteistyön ja avunannon merkitys korostuu. Alisaari muistutti osuvasti, ettemme ole uuden edessä ja että yhteiset ponnistelut sekä varsinkin tiedonjako ovat nyt erityisen tärkeitä.

Teoria ja käytäntöä

HELSINGIN yliopistossa viitöskirjaansa työstävä **Anne Tiermas** loi esityksessään katsauksen samanaikaisopetuksen tutkimustaustoihin. Hän esitteli viisi teesiään:

1. Samanaikaisopetus on tehokas keino kehittää aineenopetusta kielitietoisemmaksi.
2. Jos yhteistä suunnitteluaikaa ei ole, kannattaa hyödyntää mikroneuvottelujä.
3. Monikielisiä oppijoita hyödyttävä samanaikaisopetus edellyttää, että opettajat keskustelevat, millainen kielikäsitys heillä on.
4. Onnistunut yhteistyö ei voi perustua vain opettajien ”kemioille”. Yhteinen tahti löytyy dialogisuudesta.
5. Kun koulu resursoi yhteisopetukseen, tulisi myös mentoroinnista huolehtia.

TIERMAS huomautti suurimman haasteen olevan yhteisen suunnitteluajan puute. 15 minuuttia riittäisi, ja sähköinen jakaminen on avuksi. Mikäli koulun johdolta ei saa tukea, samanaikaisopetukseen ryhtymisen vaikeutuu, ellei peräti esty. Jos yhteistä suunnitteluaikaa ei ole, opettajasta tulee helposti vain avustaja. Tiermas jakoi hyödyllisen vinkin, jolla kieli saadaan keskiöön. Sen sijaan, että kysyisi kollegalta, mikä on huomi-

Michael Öhlinin Ronnaskolanissa oppilaita odotetaan paljon. Myös apua ja tukea on tarjolla runsaasti.

sen asia, kannattaa kysyä: millaista kielenkäyttöä huomiossa asiassa tarvitaan?

Käytännön näkökulmia ammatillisen opetuksen samanaikaisopetukseen tarjosivat ammatillisen koulutuksen suomenopettaja **Hanna Aho** ja ammatillinen opettaja **Leena Pohjola**. He painottivat olevansa yhteistyössä tasavertaisia, mikä on tärkeää samanaikaisopetuksen hengen kannalta. Hanna Aho kertoi inspiroituvansa yhteisopetuksessa erityisesti siitä, että pystyy koko ajan oppimaan uutta.

Koulu, jossa jokainen opettaja on ihan oikeasti kielenopettaja

RUOTSALAISEN Ronnaskolanin opettaja **Michael Öhlin** kertoi vaikuttavassa esityksessään koulunsa muutosprosessista, joka johti sen vaikeasta lähtötilanteesta ponnistelujen kautta aidosti kielitietoiseksi kouluksi. Öhlinin raportoimat askeleet ja tulokset olivat pysäyttävää ja kaikessa kielitietoisuuden konkretiassa suorastaan ihailtavaa kuunneltavaa.

Öhlin esitteli koulun seitsemän peruseräatetta, joihin kuuluvat muun muassa korkeat odotukset, vuorovaikutukseen panostaminen ja ensikielen näkeminen resurssina. Hän jakoi runsaasti esimerkkejä kaikkiin peruseräatteenisiin. Kahden opettajan läsnäolo tunnilla on mahdollistanut jokaisen periaatteen toteuttamisen paremmin kuin jos läsnä olisi vain yksi opettaja.

Muutoksen polku on ollut kivinenkin ja vaatinut paljon. Monet opettajat, jotka eivät olleet valmiita muutokseen, lähtivät varsinkin muutosprosessin alkuvaiheessa. Jäljelle jääneet opettajat ovat nähneet paljon vaikeaa prosessissa mutta ovat nyt tyytyväisiä. Tukea ja apua prosessiin koulu on saanut yliopistosta. Tulokset ovat parantuneet huikeasti, mutta Öhlinin mukaan jatkossakin täytyy olla valppaana ja valmiina näkemään vaikeaa uusien muutosten eteen.

”Neljä silmää näkee paremmin kuin kaksi”

VARHAISKASVATUKSEN näkökulmista puhuneiden **Marjaana Gyekyen** ja **Nina Thurinin** esityksen jälkeen kolme omakielistä opettajaa kertoi kokemuksistaan. Turun normaalkoulussa työskentelevällä **Daut Gerxhalijalla** on yli 20 vuoden kokemus albanian opettamisesta, ja hänen mielestään samanaikaisopetus on kehittynyt paljon vuosien varrella. Kurdin kielen opettaja **Samran Khezri** valotti omia näkemyksiään samasta koulusta ja huomautti havainnollisesti neljän silmän näkevän paremmin kuin kahden. Careeriassa orientaatiojaksoja vetävä **Ali Holmström** kuvaili, kuinka suomalaisen kulttuurin avaaminen opiskelijoiden omalla äidinkielellä sujuu ikään kuin kulttuuritulkkina toimien.

Esitelmäosuuden jälkeisten porinaryhmien keskustelut käsittelivät päivän aikana kuultua sekä omaa arkea, jolloin korostui Jenni Alisaaren aamulla esiin nostama aktiivinen jakaminen. Lopuksi pidettiin yhdistyksen vuosikokous, jonka aikana muun muassa valittiin hallitukseen yksi uusi jäsen, ennen varajäsenenä toiminut Anne Tiermas, ja uudeksi varajäseneksi **Salla Seuri**.

Hallituksen puheenjohtajan vinkki ukrainalaisten opetukseen liittyvästä

materiaalista: <https://www.oph.fi/fi/kehittaminen/materiaalia-ukrainasta-paenneiden-opetuksen-tueksi>

Sivustolla on linkki mm. laadukkaaseen ukrainankieliseen materiaaliin (esi- ja alkuopetus), joka on tuotettu yhteistyössä Suomen kanssa.